

ÚJ SZAKMAI KIADVÁNYOK

A debreceni Egyetemi Könyvtár évkönyveinek a megjelenése az utóbbi években mindig a jelentős könyvtári események közé tartozik. Ezekben a sokszorosított kiadványokban jelent meg több alapvető tanulmány, gondoljunk Kovács Máténak a magyar könyvtárügy szervezeti felépítéséről szóló dolgozatára, amely a könyvtári törvény kidolgozásában komoly szerepet töltött be, Csüry István könyvtárigazgatási munkájára, amely külön kötetben jelent meg, Módis László cikkére a tiszántúli bibliográfiáról — ezekről még ma is vitákoznak szakembereink. Az 1955-ös, most megjelent évkönyv is folytatja ezeket a jó hagyományokat. A könyvtár elmúlt évi munkájának ismertetésén kívül ismét több fontos írást tartalmaz: Kovács Máté az egyetemi és főiskolai könyvtárak feladatairól és szervezeti összefüggéseiről ír; Csüry István érdekes statisztikában elemzi a tárgyi katalógusok és a betűrendes katalógusok használatának arányát, s ezzel kapcsolatban a tárgyi katalógusok és a szakbibliográfiák anyagfeltáráó szerepét új oldalról mutatja be; Módis László a tájbibliográfiák kérdéséről indított vitát folytatja. Rajtuk kívül Varga Zoltánné (Mit olvasnak olvasóink?), Hankiss János (Magyar vonatkozások gyűjtése könyvtárainkban), Ember Ernő (A debreceni időszaki sajtó 1867—1900), Bertók Lajos (Debreceni kiadványok példányszáma, ára, kelendősége... 1817—1832) írása is igen jelentős és valószínű hozzájárul ahhoz, hogy »A DEBRECENI KOSSUTH LAJOS TUDOMÁNYEGYETEM KÖNYVTÁRÁNAK ÉVKÖNYVE 1955« az előző évekhez hasonlóan termékeny vitát indítson szakirodalmunkban.

A KÖNYVTÁRI TÁJÉKOZTATÓ 6. számának cikkfordításai közül valamennyi olvasónk érdeklődésére számíthat Gull, C. D. írása »Az ismeretek megőrzésének és feltárásának kérdései«, amely tulajdonképpen a »gondolkodó«, matematikai gépek sajátságaiával foglalkozik. A közművelődési könyvtárosok számára különösen az apróbb cikkek fontosak, valamennyi időszerű kérdéssel foglalkozik: A német *Der Bibliothekar*-ból hármalt vett át a *Tájékoztató*; az egyik, a Kühlungsborn-i tengeri fürdő népkönyvtáráról, a másik arról szól, hogyan kell megvédeni a könyveket a nyári magsugártól. A harmadik a szakszervezeti könyvtár és az üzemi újság kapcsolatával foglalkozik. A sajtóval, a folyóiratokkal való propagandamunkát egy lengyel cikk is tárgyalja a *stalinogorodi Ifjúsági Palota* tapasztalata

alapján. A szovjet tudományos könyvtárak munkájáról két nagyobb cikk emlékezik meg; a Szovjetunió Tud. Akadémiája leningrádi intézetének tudományos könyvtáiról inkább leíró ismertetést adnak a szerzők (Rafikov—Szkrípkin), a Szovjetunió Tud. Akadémiájának a bibliográfiai tevékenységéről szóló írásban több az elemzés. A »Szemle« a bolgár könyvtárügyet tekinti át.

A MŰSZAKI KÖNYVTÁROSOK TÁJÉKOZTATÓjának ezévi második száma ismét változatos tartalmú. Helyes, hogy a lap érdeklődése átnyúlik az országhatáron és két (egy szovjet vonatkozású írás és egy erdélyi szerző) cikkében is sikeresen törekszik szélesebb terület és szerzői gárda bevonására a lap munkájába, másrészt az aktuális írásokkal is többet törődik a szerkesztés. (Pl. a könyvtári törvény megjelenése után született eredmények, az egyéves munkaverseny tapasztalatairól szóló részletes tudósítás.) A sok érdekes írás közül most csak egyre hívjuk fel a figyelmet — nem értékelésképpen, hanem mert a probléma sokat vitatott és sokakat érdekel — a műszaki és a szakszervezeti könyvtárak létesítéséről, illetve összevonásáról kiadott rendeletet ismerteti és magyarázza Szára János.

Új könyvtári szaklap indult, az ORVOSI KÖNYVTÁRÜGYI SZEMLE. A rotaprinten sokszorosított első szám az *Orvostudományi Dokumentációs Központ* 20. kiadványaként jelent meg 85 példányban. A *Szemle* közli az orvosi könyvtárosok II., 1954. decemberi országos értekezletén elhangzott előadásokat, a néhány magyar vonatkozású íráson kívül anyagának nagy részét a külföldi szakanyag fordítása, illetve szakcikkek referálása teszi ki. Állandó rovata lesz az orvostudományi könyvtárak duplum-jegyzéke is.

Az új bibliográfiák közül hármalt a Szabó Ervin Könyvtár adott ki: A BERNARD SHAW (1856—1950) SZÜLETÉSÉNEK SZÁZÉVES ÉVFORDULÓJÁRA (A Főv. Szabó Ervin Könyvtár röplap bibliográfiája 1956. 3. szám) címmel megjelent nyolcoldalas stenciles kiadvány a nagy író életművének rövid méltatása után életének főbb eseményeit sorolja fel időrendben és feltünteti az egyes művek magyar fordítását, magyarországi ősbemutatóinak dátumát. A Szabó Ervin Könyvtár másik két kiadványa az ÉLET-RAJZOK—ÉLETMŰVEK és a NEMZETKÖZI FIGYELŐ c. folyóiratcikkek bibliográfiák 1956. márciusi száma. Az Eötvös Lóránd Tudományegyetem Könyvtárának

tájékoztató-bibliográfiai szolgálata THOMAS MANN MAGYARUL MEGJELENT MŰVEI ÉS A MAGYAR THOMAS MAINN IRODALOM címmel, a *Bibliográfia az egyetemi oktatás számára sorozat* 7. számaként, 32 oldalas kis, sokszorosított füzetet adott ki. A bibliográfia Thomas Mann kronológiát közöl, időrendben felsorolja magyar nyelven megjelent műveit a rájuk vonatkozó magyar könyvészettel együtt. Az író munkásságát értékelő magyar és magyar vonatkozású irodalmat — szintén időrendben — külön is közli. Igen helyes kezdeményezése ennek a bibliográfiának, hogy a Thomas Mannról készített fényképek és rajzok leőhelyét is megadja.

Az Országos Széchényi Könyvtár módszertani osztálya két útmutatót adott ki az utóbbi időben. A 6. sz. kiállítási útmutató forgatókönyv HUNYADI JÁNOS EMLÉKKIÁLLÍTÁSOK rendezésére. Időrendi. táblázatot, a Hunyadit méltató történeti és szépirodalmi művek felsorolását, valamint idézetgyűjteményt tartalmaz. A másik útmutató »A CIKK-KATALÓGUS

ÉS A TÉMAKATALÓGUS« (Módszertani útmutató 19.) — ismét figyelmeztet egy veszélyre, amelyre már régebben utaltunk is a módszertani útmutatók szerkesztésével kapcsolatban: A tanulmány jellegű feldolgozási mód nem alkalmas arra, hogy jó munkaeszközként, valóban »útmutatóként« használhassák a könyvtárak. A módszertani osztály útmutatóinak — a régi, helyes gyakorlathoz visszatérve — konkrét útmutatásokat kell adnia az elvégzendő feladatokhoz, a hálózatban megtalálható példák felkutatásával, elemzésével és általánosításával. Éppen ebben különbözik az útmutató egy kézikönyv ihasonló fejezetétől. Formailag pedig többet kell törődni a szöveg levegősebbé tételével, ugyanis a mostani, sűrű gépelésű, tipográfiaiilag kevéssé tagolt útmutatókat nagyon nehéz olvasni.

Végül meg kell emlékeznünk a *Magyar Tudományos Akadémia könyvtárának új szerzeményi jegyzékeiről*, amelyek sorában, az »ÚJABB KÜLFÖLDI BESZERZÉSEK« 34. sz. füzeté jelent meg. (18. természettud. szám.)

Gerő Gyula

MIRE VALÓ A KÖLCSÖNZÉSI IDŐ KIÍRÁSA

A Telefongyár könyvtárának ajtaján a következő kiírást láttuk:

Könyvtári órák: fél 10—6-ig
Hétfői napon könyvkölcsönzés
nincs

Első gondolatunk az volt, hogyan képes egyetlen könyvtáros napi nyolc és fél óra hosszat nyitva tartani? Mikor készíti el a statisztikát, mikor dolgozza fel a könyveket, mikor végzi a bevásárlást stb.? Az egyetlen hétfői nap kevés erre.

Némi magyarázatul szolgál a könyvtári táblára tűzött cédula, melyen ez áll:

»Ma, május 8-án könyvtári óra
2 óráig. Holnap, 9-én könyvtári óra 2—6-ig

Könyvtáros«

Egy héten tehát kétszeri időváltoztatás, holott egy egész hónapban sem lenne sza-

bad kétszer megváltoztatni — előzetes kiírás nélkül! — a nyitvatartási időt! Mit ér az olyan tudósítás, hogy »Ma... zárva«? Aki »ma« megy a könyvtárba, azon már nem segít. Aki »holnap« jön, az is bosszankodni fog, s talán hónapokig mem.jön újra a könyvtár tájkára. S hogy a fenti két eset nem elszigetelt jelenség, bizonyítja egy, a könyvtári táblán szerénykedő ceruzajegyzet: »Akkor miért mennek el 5 órakor?«

A nyitvatartási időt szigorúan be kell tartani. Egészen rendkívüli ügynek, vagy egyéb dolognak kell annak lennie, ami miatt — s akkor is egy hónapban legfeljebb egyszer és jó előre jelezve! — a nyitvatartási időt meg lehet szegni. Amde ahol napi nyolc és fél órát írnak ki, ott óhatatlan a nyitvatartási idő naponkénti megsértése. Hiszen ebédelni is kell...

Jó lenne, ha a Telefongyár könyvtárosnője az ÜB-vel egyetértésben új és szigorúan betartható nyitvatartási időt állapítana meg. Jó lenne, ha ebben a kérdésben az illetékes szakszervezet könyvtárügyi előadója is segítséget nyújtana a Telefongyárnak, mert ott hosszas magyarázat után sem akarják megérteni a nyitvatartási idő szigorú megtartásának fontosságát.

(Gy. Gy.)